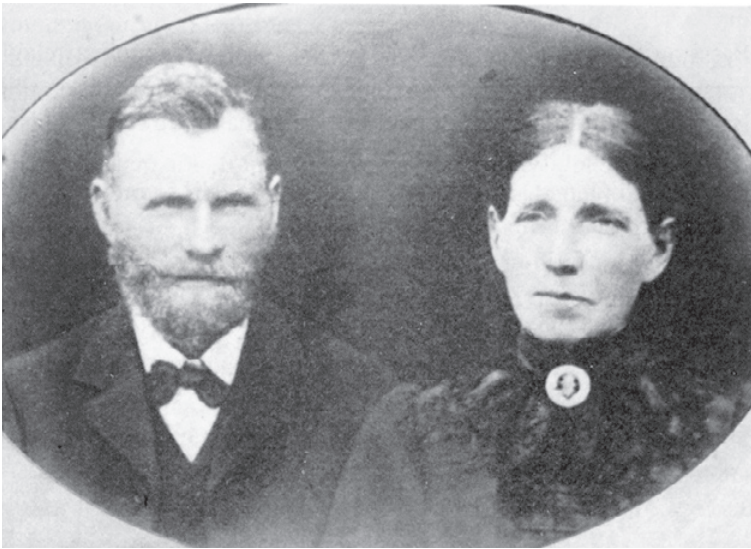

Óli Jacobsen

olijacobsen@olivant.fo

Elduvík um ta tíðina, Alfred var lítil

Abbi Alfred, Antines, saman við seinnu konuni, Suffiu

Komandi partur:

Í komandi parti verður m.a. greitt frá túrinum við Arizonu í 1932, tá ið teir forlistu

hálvtríðja ár tá. Eg minnst tiskil ikki pápa mín ella vanlukkuna. Jógvan, fosturbeiggin, var komin til Elduvíkar úr Haldórsvík tvey ára gamal, tí mamma hansara, Maria, sum var mostur mín, livdi ikki væl. Jógvan var føddur í 1910 og var seks ár eldri enn eg.

Jógvan mintist heimanífrá, at hann og 3 ára gamli beiggin sótu á gólvinum og spældu, tá ið beiggin, Jóan Petur, fekk krampa. Hann var borin út á trappuna, men kláraði tað ikki. Mamman var komin at eiga, og hon átti eina dóttur, ið varð kallað Johanna Petrína eftir beiggjanum, men hon doyði ein mánað gomul. Seinni fekk mostir eina dóttur afturat, sum eisini doyði.

Hesar umstøður gjørdur, at Jógvan fór til mammu, sum einki barn átti tá. Jógvan átti tvey onnur systkin, sum komu til.

Eg og Jógvan vuku upp sum brøður. Hann lærði til maskinmeistara í Havn. So fór hann niður á motorfabrikkina Tuxham. Har var hann nøkur ár. Hann bleiv forlovaður niðri, gentan æt Gerda. Tey fingtu tvær gentur og ein drong. Eg var niðri á bóndagardi tá, og eg var gubbi teirri eldru gentuni.

Jógvan var mest sum forlovaður við dóttur lærarinnuna Elspu, tá ið hann fór niður. Tá ið kona Jógvan doyði, flutti hann upp aftur til Føroya. Tá hevði Elspa eisini mist mannin. Tey funnu so saman aftur og búði fleiri ár í Elduvík. Jógvan kom eisini her á ellisheimið, og hann gjørdist 100 ár. Tey eru so bæði deyð nú.

Lítill hjálp til einkjur

Mamma mín, Andrea 1886-1934, var av Breyt í Oyndarfirði. Omma var úr Leirvík, kallað Lórvíks Elsa. Hetta var slektin hjá Jákup Fr. Øregaard, kenda politikaran.

Tá var ikki stórvegis trygging ella hjálp til einkjur. Tí mátti arbeiðast lónarbeiði fyri at fáa húsið undan. Hetta var fyrst og fremst at vaska fisk um summarið. Tað var fiskaarbeiði í Elduvík, men mamma arbeiddi eisini nógv

Fiskaarbeiði í Elduvík

fisk í Oyndarfirði hjá handlinum í Víkunum. Eg var ofta við henni og kom tí at kenna allar oyndarfirðingar.

Tað var bara ein háttur at koma hagar, og tað var til gongu. Tað var ein tími at ganga hvønn vegin.

Hetta kundi vera vandamikið, og tað eru hendar vanlukkur. Ein var, tá ið tveir funningsmenn komu úr Funningi. Tá gekk gøtan niðri á bakkanum. Teir vóru í gummiskóm. Annar læt seg úr gummiskónum og bað hin steðga. Hin fór eisini úr gummiskónum, gleið útav og doyði.

Ein onnur hending var, tá ið Jacob Olvhøj bar systrina til dópín í Oyndarfirði. Tá ið hann kom heim um líðina, var gler, og hann fór á glið við barninum. Hann steðgaði aftur á einum ryggi. Gentan var Jana, sum giftist við Hans Jacob Abrahamsen í Oyndarfirði. Tey kalla staðið Janurygg til henda dag.

Handlar

Tá vóru heilir tríggar handlar í Elduvík. Ein teirra hevði abbi mín,

Antines Haraldsen, sum eisini var óðalsmaður. Omma doyði á barsilsong. Seinna kona hansara, var Suffia, f. Lamhauge, var ættað úr Lamba.

Abbi keypti fisk frá útróðrabátunum, flakti, saltaði, vaskaði og turkaði hann. Hann hevði eisini pakkhús og fiskastykki norðanfyri pakkhúsið. Fiskarúgván man hava roynt nakað væl, tí Tjaldrið kom javnan norður til Elduvíkar eftir fiski.

Elduvík var eitt rættiliga innibyrgt samfelag, men hevði kortini samband við umheimin og stóru verð. Tá var eingin fiskasøla, so abbi mátti, sum mangir aðrir, finna sín eignað marknað og fiskakeyparar.

Ein sonur abba og Suffiu var Jákup Haraldsen, sum gjørdist kendur keypmaður og reiðari í Fuglafirði. Hann var tiskil pápabeiggi mín.

Jákup setti sær fyri bert 22 ára gamal at seta nýtt handilsvirki á stovn í Fuglafirði. Tað sigst, at tá ið abbi førði Jákup til Fuglafjarðar við áttamannafari, og fuglfirðingar komu oman á støð at taka ímóti

hesum fremmanda báti, skuldi abbi siga við fuglfirðingarnar, sum stóðu á landi: “Her havi eg ein ungan mann við mær. Hann er so nasadjarvur at fara at handla her í Fuglafirði. Ikki eigur hann eitt oyra í lummanum, men eg biði tykkum taka væl ímóti honum.” Væl kom í hvussu er burtur úr.

Eg kom seinni at sigla við skipum hjá Jákupi.

Klæmint Clementsen handlaði eisini. Elias Joensen hevði eisini ein lítlan handil. Seinni fór Fríðrik Bláhamar at handla. Hann leigaði húsini hjá Johan, pápabeiggja, til handil. Fríðrik giftist til Vestmanna, har hann gjørdist ein kendur skipari. Eisini gjørdist hann løgtingsmaður, og tað var hann, sum á fyrsta sinni kom við uppskoti um at gera 1. november til minningardag teirra sjólátnu.

Handlarnir góvu nokk so fitt av arbeiði í bygdini. Tað vóru tríggar bátar, sum róðu út, og hetta kundi geva væl av fiski.

Eg bleiv konfirmeraður í Funningi. Vit vóru 60 konfirmantar.

Prestur var vist Fibiger Jensen. Tá vit gingu til, búði eg hjá Jóannes í Katrinarstovu. Lættasti máti tá at fara til Funnings var við báti.

Torv

Vit skóru torv langt úti á Dalinum omanfyri Funningsfjørð, kallaður Túgvustíggjur. Tað var meira enn ein tími at ganga hvønn vegin.

Torvheiðarnir vóru heldur vátir, og tí plagdu tey at bera torvið oman á eina hellu, har tað tornaði skjótari.

Fyrsta, meg minnst, bóru tey torvið har oman á eini vanligari fiskabøru. Men sjálvur gjørdi eg mær ein kassa við tveimum ørmum, sum eg festi á eitt breitt jarnhjól, so tað ikki skuldi smokka. So koyrði eg torvið oman á helluna á tann hátt. Tað bar væl til. Tá ið burtur varð borið ráddi um at fáa tað breitt á góðan vøll.

Vit skóru á tveimum stykkjum øll árin. Avgrevsturin niður á tann svarta mógvin, sum gav tað góða torvið, mundi vera einir 12 tummar. Vanligt var at seta á at skera við síðuna av tí eyganum, sum skorið varð árið fyri. Tann, ið onga jørð átti, slapp eisini at skera torv, og eg veit einki um, at nøkur torvleiga var latin.

Tað kundi vera nokk so ótespuligt at vera í torvi. Eina ferð minnst eg, at tað var illveður, vindur og regn. Tað var ikki hugsandi at fara heim aftur uttan torvsekk á bakinum. Hesa ferðina setti eg sonin, Amaliel, uppá sekkin, tí hann orkaði ikki at ganga. Hetta gekk eisini.

Tað var ymisk pátrúgv. Eina ferð hevði Dánjal Jákup Garðshorn funnið eitt lógvareiður. Tað varð sagt, at tann sum fann eitt lógvareiður, gekk ikki av árinum. Tað gjørdi hann heldur ikki. Men tað man hava verið tilvild.

Mamma var jú einsamøll. Men fólk vóru hjálpsom, og ymsir menn hjálptu mammu við torvinum.